

REŻYSER

I. PODSTAWOWE ZADANIA

- 1.1. Reżyser jest głównym realizatorem filmu, który przyjmuje na siebie zadanie twórczej realizacji dzieła filmowego, poprzez kierowanie całością prac artystyczno-twórczych grupy produkcyjnej na podstawie zatwierdzonego scenariusza.
- 1.2. Reżyser realizuje film zgodnie z koncepcją uzgodnioną z Producentem¹ i zgodnie z podstawowymi parametrami filmu określonymi w „warunkach skierowania do produkcji”, takimi jak: długość filmu, zastosowana technika, harmonogram produkcji, limit kosztów, liczba dni zdjęciowych, wskaźniki zużycia nośnika filmu, lokalizacja zdjęć i inne istotne okoliczności realizacji.
- 1.3. Reżyser ponosi odpowiedzialność za artystyczny i ekonomiczny kształt filmu, zgodnie z pkt. 1.2.

II. ZALEŻNOŚCI SŁUŻBOWE

- 2.1. Reżyser realizuje film na podstawie umowy z Producentem, który ma prawo do szerokiego nadzoru nad realizacją filmu.
- 2.2. Szczegółowe warunki współpracy między Producentem a Reżyserem określa umowa obejmująca wszystkie wymienione w dalszej części etapy produkcji, prawa (w tym autorskie) i obowiązki obu stron umowy na każdym etapie, w tym wynagrodzenie i warunki rozwiązania umowy².
- 2.3. Reżyser współpracuje z Operatorem obrazu, Producentem Liniowym i Kierownikiem produkcji, którzy są angażowani przez Producenta. Operatora obrazu Producent zatrudnia na wniosek lub za zgodą Reżysera. Reżyser, Operator obrazu oraz Kierownik produkcji tworzą ściśle kierownictwo ekipy filmowej (rozszerzone o Scenografa w sytuacji realizacji skomplikowanego inscenizacyjnie filmu fabularnego). W szczególnych przypadkach uzależnionych od specyfiki filmu Reżyser może zaprosić do kierownictwa ekipy filmowej innych kluczowych twórców filmu. W wypadku rozbieżności zdań między członkami ścisłego kierownictwa ekipy filmowej ostateczne decyzje podejmuje Producent.
- 2.4. Reżyser wykonując swoje zadania artystyczno-produkcyjne współpracuje z wszystkimi innymi głównymi współtwórcami filmu, takimi jak: Scenograf, Kostiumograf, Charakteryzator, Operator dźwięku, a także Montażysta obrazu i Kompozytor.
- 2.5. Reżyser jest w tzw. pionie reżyserskim³ bezpośrednim przełożonym nad współpracownikami, takimi jak: Drugi reżyser, Asystent reżysera, Sekretarz planu – *script*, Klapser.

III. ZASTĘPSTWO

- 3.1. W wypadku czasowej nieobecności w obowiązkach Reżysera może go zastąpić Drugi reżyser lub inny Reżyser – wyłącznie za obopólną zgodą Reżysera i Producenta filmu.
- 3.2. Reżyser ma prawo zlecić część prac twórczych – jak np. wybór odtwórców ról epizodycznych oraz statystów, wybór rekwizytów, kierowanie udźwiękowieniem postsynchronów lub efektów dźwiękowych, akceptowanie prac przy wykonywaniu efektów komputerowych itp. – swoim

¹ W zależności od konfiguracji ekipy filmowej i decyzji Producenta wiodącego, w rolę Producenta w relacjach z Reżyserem może wejść Producent kreatywny lub Producent wykonawczy. W dalszej części opisu, gdy wskazywana jest funkcja Producenta (bez dodanej specjalizacji), należy rozumieć ją jako jedną z opcji specjalizacji funkcji Producenta.

² Por. komentarz w części V na końcu opracowania dotyczącego relacji między Producentem a Reżyserem oraz podstawowych kwestii do uregulowania w zawartej umowie.

³ Piony nazywane są wymiennie: 1) albo z użyciem przymiotnika pochodzącego od funkcji szefa pionu – np. pion reżyserski 2) albo opcjonalnie z użyciem rzeczownika (w roli dopełnienia) funkcji szefa pionu – np. pion Reżysera

współpracownikom z pionu reżyserskiego, lecz odpowiada za ich wykonanie przed Producentem, tak, jakby wykonał je osobiście.

IV. PRAWA, OBOWIĄZKI I ZAKRES CZYNNOŚCI REŻYSERA

4.1. Ogólne prawa i obowiązki Reżysera

- 4.1.1. Reżyser ma prawo i obowiązek uczestniczenia we wszystkich fazach realizacji filmu, od prac rozwojowych i fazy opracowania literackiego i/lub wstępnych prac przygotowawczych, poprzez prace przygotowawcze, zdjęciowe, prace okresu montażu i udźwiękowania oraz okres prac końcowych – aż do momentu wykonania i zatwierdzenia kopii wzorcowej filmu i materiałów promocji. Ewentualny inny zakres prac Reżysera określa umowa z Producentem.
- 4.1.2. Reżyser ma obowiązek wykonywać niżej wymienione szczegółowe zadania osobiście i według swej najlepszej wiedzy i umiejętności, współpracując aktywnie z wszystkimi realizatorami oraz członkami ekipy filmowej.
 - 4.1.2.1. Reżyser ma prawo i obowiązek w każdej sytuacji korzystać z konsultacji Producenta i sygnalizować mu trudności w wykonaniu każdego aspektu dzieła.
 - 4.1.2.2. Reżyser ma prawo do korzystania, w porozumieniu i za zgodą Producenta, z usług fachowych doradców oraz konsultantów merytorycznych.
 - 4.1.2.3. Reżyser ustala wraz z Reżyserem obsady i Producentem obsadę aktorską, przy czym prawo podejmowania ostatecznych decyzji, z zachowaniem zasady dobrej woli i współpracy, należy do Producenta.
 - 4.1.2.4. Polecenia Reżysera o charakterze artystycznym wobec innych współpracowników w grupie zdjęciowej mają charakter wiążący, o ile nie naruszają warunków realizacji uzgodnionych z Producentem oraz przepisów prawa.
 - 4.1.2.5. Reżyser ma prawo do egzekwowania od Kierownika produkcji filmu oraz swoich Asystentów i Drugiego reżysera zabezpieczenia organizacyjnego zdjęć w obiektach zdjęciowych zgodnie z kalendarzowym planem (harmonogramem) zdjęć, w tym dostarczenia na plan sprawnego i wypróbowanego wcześniej sprzętu technicznego, fachowego personelu w niezbędnym do realizacji zdjęć składzie ekipy filmowej w tym przygotowanych do zdjęć Odtwórców.
 - 4.1.2.6. Reżyser ma obowiązek wykonywać swoje prawa i obowiązki wynikające ze swoich kompetencji zgodnie z zasadami współżycia społecznego.
 - 4.1.2.7. W sytuacji konfliktów w ekipie filmowej przy wykonywaniu poleceń Reżysera, ten ostatni może wnioskować do Producenta o zmianę w składzie ekipy filmowej⁴.
- 4.1.3. Reżyser jest zobowiązany realizować swoje zadania w ramach uzgodnionego kosztorysu i harmonogramu produkcji. Konsekwencje przekroczenia terminów i/lub kosztów produkcji w wyniku działań Reżysera powinny być szczegółowo opisane w umowie.

4.2. Zakres czynności Reżysera na etapie developmentu, w okresie developmentu produkcyjnego lub w tak zwanym wstępnym okresie przygotowawczym

- 4.2.1. Przed skierowaniem filmu do produkcji Reżyser współpracuje, przy sporządzeniu ostatecznej wersji scenariusza z Autorami (Scenarzystą/Scenarzystami) i Producentem.
- 4.2.2. Reżyser współpracuje z Producentem nad ustaleniem „warunków skierowania filmu do produkcji” oraz wstępnym kształtem obsady ekipy filmowej, w tym obsady aktorskiej.

⁴ W przypadku zaistnienia takiej sytuacji w wyniku przekroczenia swoich uprawnień (art. 5 Kodeksu cywilnego) przez Reżysera, Producent ma prawo do żądania od Reżysera współuczestnictwa w skutkach zerwania umowy z określonym członkiem ekipy filmowej.

- 4.2.3. Prowadzi studia i konsultacje dotyczące tematyki scenariusza przy wykorzystaniu konsultantów, archiwów, dokumentacji ikonograficznych, asystentów itp.
- 4.2.4. Współpracuje czynnie lub biernie przy tworzeniu kosztorysu i budżetu filmu przez Producenta lub jego przedstawicieli. Ma także prawo wglądu w budżet filmu i jego strukturę.
- 4.2.5. Reżyser ma prawo uczestniczyć w ustalaniu koncepcji promocji filmu, planu ewentualnych pokazów testowych i badań fokusowych oraz realizacji audiowizualnych materiałów promocyjnych dla mediów.
- 4.2.6. Reżyser wykonuje próbne zdjęcia, wybiera obsadę aktorską głównych ról mogącą być kluczowym atutem w przygotowywanym pakiecie producenckim.
- 4.2.7. Reżyser współpracuje z Producentem przy przygotowaniu pakietu niezbędnego do prezentacji projektu w celu pozyskania finansowania filmu i partnerów. Na pakiet mogą się składać: treatment, eksplikacja reżyserska, storyboardy, moodbook, scenariusz, charakterystyka postaci, materiały promocyjne, wstępny kosztorys i struktura budżetu filmu, animatiki itp.
- 4.2.8. W przypadku, gdy Producent uzna to za niezbędne, Reżyser uczestniczy w spotkaniach z potencjalnymi koproducentami, inwestorami, sponsorami, dystrybutorami i innymi podmiotami mogącymi zapewnić finansowanie produkcji oraz promocji filmu.
- 4.2.9. Reżyser filmu (lub odcinka serialu) – realizowanego na podstawie „formatu” – ma obowiązek stosowania się do wymogów tego „formatu” przedstawionych przez Producenta.
- 4.2.10. Szczegółowe warunki realizacji zadań opisanych w podpunkcie 4.2., w tym wynagrodzenia za ich wykonanie i wkład twórczy, określa umowa pomiędzy Producentem a Reżyserem.

4.3. Zakres czynności Reżysera w okresie przygotowawczym

- 4.3.1. Reżyser wraz z Operatorem obrazu opracowuje na wniosek Producenta scenopis filmu (o ile taki jest wymagany).
- 4.3.2. Reżyser wykonuje próbne zdjęcia, wybiera obsadę aktorską ról pierwszoplanowych i drugoplanowych oraz przedstawia zestawienie obsady do ostatecznej, pod kątem wykonalności ekonomicznej i kalendarzowej, akceptacji przez Producenta.
- 4.3.3. Reżyser wybiera i zatwierdza w porozumieniu z Producentem, na wniosek Scenografa i innych realizatorów, lokacje w których przygotowane będą obiekty zdjęciowe, w tym obiekty zdjęciowe do zbudowania w atelier oraz lokacje dla obiektów zdjęciowych w plenerze i we wnętrzach naturalnych. Ostateczna akceptacja wyboru obiektów zdjęciowych należy do Reżysera w porozumieniu z Producentem.
- 4.3.4. Reżyser udziela niezbędnych informacji Kierownikowi produkcji filmu przy kompletowaniu załączników do kosztorysu filmu; akceptuje sporządzone karty scen i obiektów oraz kalendarzowy plan zdjęć (tzw. kalendarzówka).
- 4.3.5. Reżyser ustala koncepcję inscenizacji zdjęć w poszczególnych obiektach zdjęciowych, w tym zdjęć z udziałem dzieci, zdjęć niebezpiecznych z wykorzystaniem pirotechniki, zwierząt, z udziałem kaskaderów oraz zdjęć z wykorzystaniem efektów specjalnych. Reżyser swoje zamierzenia uzgadnia z Kierownikiem produkcji, Operatorem obrazu, Scenografem i innymi członkami grupy zdjęciowej, przy czym ostateczna akceptacja tych koncepcji następuje w porozumieniu z Producentem, z uwzględnieniem warunków ekonomicznych i kalendarzowych produkcji filmu.
- 4.3.6. Podczas ustalania koncepcji inscenizacji Reżyser ma obowiązek, we współpracy z Kierownikiem produkcji, uwzględnić wymogi przepisów przeciwpożarowych i BHP.
- 4.3.7. Reżyser, we współpracy z Kierownikiem produkcji, realizuje zdjęcia w innym terminie niż termin głównego okresu zdjęciowego (np. „zdjęcia uciekające”); przyjmuje wykonanie playbacków, zdjęć stanowiących tła do efektów specjalnych, cytatów audiowizualnych i innych elementów – służących do użycia podczas zdjęć.

- 4.3.8. Reżyser prowadzi rozmowy i próby z aktorami; akceptuje próby charakteryzacji i projekty kostiumów.
- 4.3.9. Reżyser akceptuje na wniosek Scenografa lokacje i obiekty zdjęciowe gotowe do realizacji zdjęć, uczestnicząc w dokumentacjach (finalnej i technicznej).

4.4. Zakres czynności Reżysera w okresie zdjęciowym

- 4.4.1. Reżyser prowadzi próby z aktorami przed zdjęciami i na planie zdjęciowym. Udziela wskazówek aktorom grającym poszczególne role, nadzoruje pracę Drugiego reżysera i Asystentów kierujących ruchem odtwórców w dalszych planach kadru filmowego.
- 4.4.2. Reżyser kieruje pracą na planie zdjęciowym i wykonuje zaplanowane sceny zgodnie z przyjętym kalendarzowym planem zdjęć, przy ścisłej współpracy z Operatorem obrazu i innymi członkami ekipy filmowej. Prowadzi zdjęcia przy dbałości o jak najlepszy efekt artystyczny oraz dba o ekonomię dnia zdjęciowego. Reżyser informuje Kierownika produkcji lub Kierownika planu o zakończeniu zdjęć w poszczególnych dniach zdjęciowych, a także w danych lokalizacjach, lokacjach i obiektach zdjęciowych, włącznie z decyzjami dotyczącymi możliwości rozbiórki dekoracji oraz stworzonych do filmu adaptacji scenograficznych. W sprawach organizacji zdjęć podczas poszczególnych dni zdjęciowych Reżyser ściśle współpracuje z Kierownikiem produkcji filmu i z Drugim reżyserem (biurowym/ds. kalendarzówki), uzgadniając z nimi robocze plany pracy.
- 4.4.3. Reżyser akceptuje, na wniosek Scenografa, przygotowane obiekty na kolejne dni zdjęciowe; zatwierdza wykonanie kostiumów i rekwizytów oraz inne przygotowane do filmu środki inscenizacyjne.
- 4.4.4. Reżyser prowadzi bieżącą kontrolę ilości nakręconego materiału filmowego i ocenia jego przydatność. Reżyser podejmuje na planie decyzję o liczbie dubli (powtórzeń) każdego ujęcia z powodów artystycznych, przy czym nie oznacza to możliwości przekroczenia uzgodnionego z Producentem harmonogramu realizacji zdjęć, w tym liczby i długości poszczególnych dni zdjęciowych.
- 4.4.5. Reżyser ma prawo do podjęcia, w porozumieniu z Producentem, decyzji o alokacji środków w poszczególnych kategoriach i grupach kosztów kosztorysu (w ramach struktury budżetu produkcji) w przypadku zaistnienia niespodziewanych okoliczności wpływających na zmianę przebiegu produkcji, a wynikających z czynników niezależnych.
- 4.4.6. Reżyser, z udziałem Producenta i wskazanych członków ekipy filmowej, uczestniczy w bieżących przeglądach materiałów zdjęciowych.
- 4.4.7. Reżyser wybiera materiały do montażu w czasie i miejscu nie kolidującym z pracami bieżącymi okresu zdjęciowego, w celu dostarczenia ich Montażystce obrazu do wstępnego montażu filmu.
- 4.4.8. Reżyser, za wiedzą i zgodą Producenta, realizuje tzw. dokrętki i przekrętki już wcześniej nakręconych scen.

4.5. Zakres czynności Reżysera w okresie montażu i udźwiękowania

- 4.5.1. Reżyser, we współpracy z Operatorem obrazu, tworzy koncepcję oprawy graficznej i obróbki obrazu, odbiera i akceptuje prace grafików komputerowych oraz wykonawców retuszy obrazu i efektów specjalnych oraz akceptuje materiały archiwalne bądź inne pozyskane z różnych źródeł; nadzoruje właściwe wmontowanie tych materiałów w obraz filmu.
- 4.5.2. Reżyser nadzoruje i akceptuje prace Montażysty obrazu oraz przygotowuje z nim ostateczną wersję obrazu filmu (offline) w celu przedstawienia jej do akceptacji Producentowi (i Koproducentom filmu); w porozumieniu z Producentem przekazuje materiały do dalszych faz etapu postprodukcji.

- 4.5.3. Reżyser przedstawia Kompozytorowi zatwierdzoną przez Producenta (i ewentualnie komisję zatwierdzającą obraz, która może się składać z Koproducentów i Inwestorów filmu) roboczą wersję filmu oraz przeprowadza z Kompozytorem ustalenia dotyczące nagrania planowanej ścieżki muzycznej, przy współpracy z Konsultantem muzycznym i Producentem.
- 4.5.4. Wykonuje uzgodnione z Producentem (i/lub komisją zatwierdzającą obraz) poprawki w wersji montażu obrazu, włącznie z ewentualnymi tzw. dokrętkami i przekrętkami lub nowymi pracami zdjęciowymi, po czym ponownie, wspólnie z Producentem, przedstawia wersję montażową obrazu filmu (offline) do akceptacji.
- 4.5.5. Reżyser, we współpracy z Operatorem dźwięku, tworzy koncepcję udźwiękowania filmu, nadzoruje i akceptuje prace Operatora dźwięku przy ostatecznym udźwiękowieniu filmu. Jeśli to konieczne, kieruje pracami synchronicznego nagrania dialogów aktorskich (postsynchronizacja) oraz przyjmuje nagrania efektów dźwiękowych synchronicznych, bocznych i tła dźwiękowych.
- 4.5.6. Reżyser odbiera i akceptuje nagrania muzyczne.
- 4.5.7. Reżyser akceptuje zgranie dźwięku całego filmu, tj. zmieszanie wszystkich ścieżek dźwiękowych synchronicznie z obrazem, przy ścisłej współpracy z Operatorem dźwięku i (w szczególnych przypadkach) z Montażystą obrazu.
- 4.5.8. Reżyser ustala formę napisów czołowych i końcowych; ich treść oraz kolejność uzgadnia z Kierownikiem produkcji. Ostateczną wersję napisów i czołówek zatwierdza Producent.
- 4.5.9. Reżyser wspólnie z Producentem podejmuje decyzję o przedstawieniu gotowej wersji filmu Koproducentom i Inwestorom na pokazie kolaudacyjnym, na którym Reżyser udziela ewentualnych wyjaśnień.
- 4.5.10. Wykonuje uzgodnione z Producentem poprawki pokolaudacyjne w obrazie (np. poprawa efektów specjalnych, napisów itp.) i w dźwięku, po czym ponownie, wspólnie z Producentem, przedstawia film Koproducentom i Inwestorom do zatwierdzenia⁵
- 4.5.11. Reżyser na mocy swoich uprawnień wynikających z Prawa autorskiego może odmówić wykonania zmian i poprawek, naruszających integralność dzieła i/lub wykraczających poza zaakceptowany scenariusz i wypracowaną w trakcie realizacji filmu koncepcję (z zastrzeżeniem podpunktu 4.5.12). Producent jest zobowiązany do sprecyzowania w umowie komu przysługuje prawo do zatwierdzenia ostatecznej wersji filmu jako tzw. *producer's cut* lub *director's cut* i jest zobowiązany do uwzględnienia tego zapisu w umowach z Koproducentami.
- 4.5.12. Reżyser filmu (lub odcinka serialu) realizowanego wspólnie z innymi Reżyserami lub realizowanego na podstawie tzw. „formatu”, jest zobowiązany do dokonania zleconych poprawek.

4.6. Zakres czynności Reżysera w okresie prac końcowych

- 4.6.1. Reżyser na wniosek Producenta bierze udział w opracowaniu koncepcji wykonania materiałów promocyjnych filmu oraz odbiera i opiniuje: komplety fotosów reklamowych i roboczych, projekt plakatu, materiały promocyjne dla mediów, w tym materiały audiowizualne, takie jak: teaser, zwiastun, wideoklip, teledysk itp. Zapoznaje się z projektem kampanii reklamowej i planem dystrybucji filmu, w tym z planem premier, pokazów oraz udziałów w festiwalach.
- 4.6.2. Wraz z Operatorami obrazu i dźwięku Reżyser akceptuje wykonaną kopię wzorcową filmu.
- 4.6.3. Reżyser ma obowiązek uczestniczyć w kampanii promocyjnej filmu.

⁵ Mając na uwadze racjonalizację kosztów postprodukcji zaleca się stosowanie dwóch przeglądów kolaudacyjnych: 1. wstępnie udźwiękowiona wersja montażu obrazu offline; 2. w pełni udźwiękowiona i wstępnie zgrana wersja filmu, z efektami wizualnymi. Zapobiegnie to prezentacji materiału, w którym nie można już dokonać żadnych zmian i poprawek.

V. KOMENTARZ

Relacje umowne między Producentem i Reżyserem mają zasadnicze znaczenie dla przebiegu ich współpracy oraz dla warunków przebiegu produkcji, walorów artystycznych filmu i efektów ekonomicznych realizacji. Współpraca ta powinna przebiegać we wspólnym interesie, poszanowaniu praw i obowiązków, a przede wszystkim we wzajemnym zaufaniu oraz zrozumieniu. Produkcja filmu jest przedsięwzięciem, które musi pogodzić wizję artystyczną z realiami ekonomiczno-organizacyjnymi oraz oczekiwaniami finansujących je podmiotów. Producent i Reżyser powinni stanowić wspólną i jednomyślną reprezentację realizowanego razem dzieła wobec Koproducentów i Inwestorów. Kluczowym kryterium jakości tej współpracy powinno być dobro projektu.

Należy wziąć pod uwagę, że nierzadko istnieją różnice w przygotowaniu zawodowym między Producentem i Reżyserem, stąd możliwe są przeróżne relacje między nimi. Dlatego poza budowaniem atmosfery sprzyjającej powstawaniu filmu, niezmiernie istotne są relacje umowne, szczegółowo zapisane w podpisanej przez obie strony dokumencie prawnym (umowie o dzieło), określającym najważniejsze kwestie. Należą do nich zarówno problemy kluczowe, jak prawo do tzw. final cut (czyli prawo do określenia ostatecznego kształtu filmu) jak i mniej istotne, dotyczące podziału kompetencji w zagadnieniach o charakterze roboczym.

Podstawowe kwestie, które powinny być omówione w umowie Producenta z Reżyserem to:

- 5.1. Określenie technologicznych parametrów filmu (nośnik zdjęciowy, długość filmu, limit kosztów).*
- 5.2. Szczegółowy harmonogram produkcji z określeniem liczby dni zdjęciowych.*
- 5.3. Wysokość wynagrodzenia Reżysera za poszczególne etapy i okresy produkcji.*
- 5.4. Zakres praw autorskich przysługujących Reżyserowi na poszczególnych etapach produkcji.*
- 5.5. Warunki rozwiązania umowy na poszczególnych etapach produkcji (np. zaciąganie zobowiązań niezgodnych z warunkami skierowania do produkcji, niestawianie się na plan zdjęciowy itp.).*
- 5.6. Warunki wyznaczenia przez Reżysera zastępstwa, w przypadku jego niedyspozycji.*
- 5.7. Prawo do final cut.*
- 5.8. Warunki żądania dokonania zmian i poprawek.*
- 5.9. Możliwość żądania przez Reżysera pokazów testowych i badań fokusowych.*
- 5.10. Wzajemne zobowiązania w tym zobowiązania Producenta do dostarczenia uzgodnionych środków, materiałów i personelu.*
- 5.11. Odpowiedzialność obu stron za niewywiązanie się z zobowiązań lub przekroczenie uprawnień (np. nierespektowanie zatwierdzonego kosztorysu, budżetu czy harmonogramu zdjęć i prac).*
- 5.12. Zakres uczestnictwa Reżysera w akcji promocyjnej filmu.*
- 5.13. Tryb rozstrzygnięcia sporów (polubowny lub mediacja czy rozprawa w sądzie powszechnym albo arbitrażowym).*

Etap rozwoju projektu (tzw. developmentu) lub wstępny okres przygotowawczy może być uregulowany odrębną umową, która jednak powinna nawiązywać do przyszej umowy na realizację filmu przez danego Reżysera w przypadku pozyskania środków na produkcję.

Uzupełnieniem zaleceń związanych z zawartością umów jest „Przewodnik dla twórców filmowych – Jak podpisywać umowy” wydany w 2011 roku przez Stowarzyszenie Filmowców Polskich, a także wydany w 2015 roku przez Krajową Izbę Producentów Audiowizualnych przewodnik „O czym warto pamiętać? Istotne elementy umów”.

Kamil Przełęcki